

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Lângă sicriul P. Sf. Episcop Roman

— Cuvântare rostită de Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru NICOLAE, în biserica catedrală din Oradea, cu ocaziunea înmormântării P. Sf. Episcop Roman, în ziua de 23 c. —

«Luptă bună m'am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit». (II Timotei, 4, 7).

Senin și cu fața luminată de conștiința datoriei împlinite, și-a închis ochii pentru această trecătoare viață pământească bunul și vrednicul Păstor al eparhiei ortodoxe a Orăzii, Prea Sfințitul Episcop Roman Ciorogariu.

De aici înainte nu vom mai vedea printre noi venerabila lui figură de patriarh, cu barba încărunită în lupte și n' vrednicii, cu ochii lui albaștri în cari se oglindea bunătața și înțelepciunea, cu pasul lui discret dar impunător, care inspira respect și totodată iubire în jurul lui.

După o viață lungă dar în care nu găsim nimic de rând, fiindcă a fost legată în toată desfășurarea ei de ținte înalte și închinată cu devotament statornic Bisericii și Neamului, trecând acum pragul veșniciei se apropie de Judecătorul a toate, ca să primească cununa dreptății.

Născut dintr'o familie de țărani frunțași din comuna Pecica de lângă Arad, aducea cu sine din izvoarele de forțe ce le-a așezat Dumnezeu în plămada ființii noastre etnice minunatele însușiri de rasă ale neamului nostru: o vitalitate robustă care n'a cedat nici când greutăților vieții și chiar cu povara anilor vârstei a biruit ranele și suferința odiosului atentat al unui anarhist ucigaș; o minte limpede și ageră, care l-a ajutat să se orienteze precis în mijlocul împrejurărilor și al oamenilor, și să aprofundeze cele mai grele probleme și situațiuni; o inimă caldă, capabilă de elanuri, o simțire vie, un foc al tinereții perpetue, care nu și-a domolit flacăra până la adânci bătrânețe.

Această frumoasă zestre moștenită din familie, și-a sporit-o cu statornică râvnă prin învățătura de carte, agonisită la școlile prin cari a trecut. După terminarea liceului și a institutului teologic din Arad, și-a desăvârșit armătura intelectuală la universitățile germane din Lipsca și Bonn. Intors acasă a fost numit profesor la institutul teologic-pedagogic din Arad, a cărui conducere i-a fost încredințată mai târziu, după o justă apreciere, din partea autorității sale bisericesti. Misiunea sa dascălească și-a interpretat-o ca un înflăcărat apostolat, pentru a pregăti, prin avântul credinții și prin luminile culturii naționale deopotrivă, generațiuni întregi de preoți și învățători chemați să conducă și să întărească poporul no-

stru în apriga luptă de apărare în contra asupritorilor săi. Sunt, de sigur, mulți din cei adunați în jurul acestui sicriu, cari cu simțeminte de recunoștință au venit să însoțească pe drumul veșniciei pe dascălul lor iubit, care le-a aprins în suflet credința în Dumnezeu și nădejdea în biruința dreptății neamului.

Impins de dorul nestăpănit de a fi pretutindeni în arena de luptă națională, însuflețitul profesor a intrat de timpuriu în șirul celor cu scrisul și cu cuvântul lor viu se oșteau pentru a cuceri o soartă mai bună pe seama poporului românesc. Celce va răfui gazetele cari s'au bucurat de colaborarea lui, va avea prilejul să constate cât de frumoasă și plină de curaj a fost opera Episcopului Roman și pe acest teren al vieții noastre publice.

Vrând să se păstreze liber pentru a se dăruie întreg neamului și bisericii sale, la 1900 a intrat în cinul monahal și prin toată activitatea ce a desfășurat-o a fost consacrat ca o nădejde a acestei biserici. În toiu răsboiului celui mare, când era în grea cumpănă soarta neamului întreg, Prea Cuviosul protosinghel de atunci a fost socotit ca cea mai indicată personalitate pentru a fi trimis la postul atât de expus de vicar în fruntea Consistorului din Oradea. Aici l-au găsit valurile tulburi ale bolșevismului unguesc, pe cari le-a înfruntat cu bărbăția gata de jertfă a străjerului credincios până la moarte. Și când privea cu adevărat moartea în față, deodată cu solia din sfânta zi a Învierii Domnului a sosit armata română liberatoare și izbăvindul din gura primejdiei i-a hărăzit bucuria de a vedea cu ochii minunea întregirii neamului. Momentul a fost atât de cutremurător încât i-a dominat sufletul pentru tot restul vieții și i-a cetluit conștiința de providențială sentinela aici la hotarul apusean al țării.

Iar când s'a reînființat vechiul scaun vlădicesc al Orăzii nimeni nu s'a gândit că ar putea să-l ocupe altcineva cu un mai legitim drept și cu mai multă vrednicie ca părintele arhimandrit Roman Ciorogariu. Votul prin care a fost chemat la acest scaun n'a fost decât o consacrare a dorinței unanime a clerului și poporului. Primit cu toată dragostea credincioșilor, și-a dat și el la rândul său întreaga sa dragoste pentru fiii săi sufletești. Cu puteri

tinerești și cu încercată înțelepciune a purces la organizarea eparhiei și la înzestrarea ei cu așezămintele religioase și culturale cari să-i cheazășuiască progresul sigur în viitor. Timp de 15 ani a îndrumat cu trezvie și însuflețire nemișorată viața religioasă și națională din această parte a țării, îmbrățișând totodată cu sufletul lui larg problemele întregii biserici și ale întregului neam.

Acum, după ce a dăruit vieții tot ce-i putea dăruie, își sfârșește lupta cea bună și a ajuns la capătul călătoriei pe care a săvârșit-o — după cuvintele Scripturii — *păzind credința*.

Neamul întreg și Biserica lui îl petrece cu recunoștință la locul de veșnică odihnă și aduce mulțu-

miri și laudă lui Dumnezeu, care în vremuri atât de grele i-a trimis povățuitor și profet ca fericitul adormit întru Domnul. Il așezăm în această casă a Domnului, nu pentru a-l uita, ci pentru a-l avea și pe mai departe strajă neadormită aici la granițele țării, care și de dincolo de mormânt să trimită fiilor neamului său îndemnul care l-a vrăjit întreaga lui viață: Iar voi vă luptați ca buni ostași ai lui Hristos și ai patriei voastre!

În numele Sfântului Sinod, în numele clerului și poporului din cuprinsul întregii noastre Biserici, depun omagiul recunoștinții și venerațiunii noastre lângă sicriul lui, rugând pe bunul Dumnezeu să-i așeze sufletul în locașurile dreptilor.

„Isus cel necunoscut“

Cartea recent apărută în traducere franceză a romancierului istoric D. Merejkovski cu titlul de mai sus (Jesus inconnu, vol. I 1935, VIII, 364 pag. 25 fr.) are ceva din prospețimea acelor cărți cari te uimesc, cum a uimit pe atenieni apostolul Pavel când le predica despre «Dumnezeu cel necunoscut» (Fapte XVII). Nu că nu s'ar fi scris mult despre Mântuitorul — cea mai bogată biografie din câte s'au scris asupra cuiva de când e lumea — și nici fiindcă, în ciuda lătirii creștinismului până spre marginile pământului și a traducerii Bibliei în aproape 1000 de limbi, Fiul lui Dumnezeu ar fi rămas totuși necunoscut. Nu. Dar pentru motivul că geniul intuitiv al marelui cunoscător al civilizației orientale (are câteva studii importante asupra «Tainelor orientului», asupra lui «Messia», «Umbra celui care vine» etc.) a surprins. Ceva nou în modul de înțelegere a tainei întrupării și vieții lui Isus. Încă nu putem contura deplin concepția «nouă» a lui Merejkovski până nu vom avea și celalalt volum asupra vieții publice, morții și învierii Mântuitorului, totuși nu putem să nu subliniem din acest prim volum ideile sale.

Mai întâi libertatea cu care vorbește și sinceritatea cu care pune problemele. Atunci când vorbește de spontaneitatea referatelor evanghelice și de prospețimea tradiției imediat apostolice, afirmă că Evanghelia a fost făcută carte de ritual și-a fost închisă și ferecată în fier, cu pietri, cu diamant, de frica de a nu exploda duhul ei de libertate și să nu deranjeze o anumită comoditate din Biserica (6, 48) — aceasta mai ales la catolici. Hristos însuși, după 2000 de ani, rătăcește prin lume ca o umbră, în timp ce trupul Lui e închis în biserică sub haina de aur a icoanelor. De aceea trebuie cât mai curând să-l regăsim trupul în lume și să slobozim

pe Eliberatorul Bisericii (34). Fiindcă de fapt — și-aceasta o vedem mai bine când, la începutul unui nou an, contemplăm destinul și duhul vremilor de demult și până azi — oamenii sunt rutinari în toate, dar mai ales în materie de religie (15). Se cetește Evanghelia ca o carte oarecare, se predică Invățătura lui Hristos cu o obișnuință nepăsătoare și de multeori inconștientă și se cântă la strună cu un sentiment de absență și rezonanță lăuntrică, cu o sforăială de exteriorism sau cu ton de declamare neînțeleasă. Și când stăm să judecăm, la începutul unui nou an, cât duh creștin a lăsat în lume fiecare an, prin trecerea lui, avem sentimentul grozav. Impărăția lui Dumnezeu a străbătut atât de puțin pământul. Pe lângă cataclismele sociale și politice, această crudă nepăsare și rutină groasă în materie de religie este cea mai mare piedecă în calea progresării în bine a omenirii, fiindcă îngustează orizontul propriu și oprește, prin opacitatea morală, propagarea luminii la cei din jur până la marginile lumii. De aceea cu drept cuvânt se scandalizează autorul atunci când la citirea Evangheliei nu are ascultătorul sentimentul veșnicului nou și inedit ca substanță și orientare în viața omenescă. De aceea ne și lipsește o înțelegere în duh de veșnicie a istoriei omenesti și a rostului omului pe pământ. Și de aceea și teologia nu se poate mărgini a face critică și documentare, fiindcă «pentru a citi în Evanghelia viața lui Isus, n'ajunge istoria; trebuie să vezi și ce-i deasupra ei, înainte și după ea, începutul lumii și sfârșitul ei; trebuie să hotărăști care din două domină pe cealaltă — istoria sau Isus — deci numai văzându-l în veșnicie, în oglinda conștiinții, numai atunci l-ai poți vedea și în istorie» (14). Numai atunci, când, pentru a învăța cum a trăit Isus, vei trăi tu ceea ce a învățat El, numai atunci se poate marca cu fiecare an câte o treaptă

prin care ne apropiem și s'apropie de noi Impărăția lui Dumnezeu. Altfel Isus rămâne veșnic necunoscut chiar și celor ce zilnic îi citesc învățăturile. Fiindcă nu ne putem înșela: prin fiecare faptă rea certificăm că Isus Hristos n'a existat, și prin fiecare — bună, c'a existat (110) și fiecare — amâna an de an tot mai depărtata scadență desăvârșirea împărăției lui Dumnezeu.

Dar mai e și alt motiv pentru care autorul nostru își întitulează cartea «Isus cel necunoscut». Evangheliile, devenite prin literă de ritual intergabil, cu referatele lor mult de interpretate veacurilor superficiale, nu ne pot da o imagine deplin conturată și viu pipăibilă a ceea ce a fost printre noi cu trupul Dumnezeu Omul. Mai ales intimitatea în care a crescut «Autoconștiința Dumnezeu-Omului» de care ne vorbește părintele Bulgakov și despre care la două Crăciunuri consecutive ne-a vorbit părintele Stăniloae. În acest I volum, tratând despre viața ascunsă a Mântuitorului (dela 12—30 ani) bazat mai ales pe apocrife și pe așa numitele agrafe (ἀγραφοί=ceea ce nu-i scris — în Scriptură, învățături transmise oral dela Mântuitorul printre generațiile de creștini), autorul face frumoasă asemănare a conlucrării celor două voinți în Isus până la viața publică — cu taina vieții ascunse în grăuntele ce s'așteaptă să încolțească (Marcu 4, 26—27), în care timp Isus a ajuns, prin orientare spre interior, Hristos. Citează și analizează — cu bogată bibliografie dar mai ales cu o divinație mistică ce-i face cinste autorului — referatele lui Iustin martirul («Hristos creștea ca și multimea oamenilor») sau Ignatie Teoforul («Isus s'a născut ca om într'adevăr»), conchizând că «Ființa divină creștea în cea umană, (noi am zice creșteau împreună ambele), ridicându-se din adâncimile întunecate a ceea ce numim inconștient sau conștiință subliminală (subconștient) progresiv în conștiința Omului-Isus, cuprinzându-L cum pătrunde lumina și căldura soarelui rodul transparent în coacere, zi de zi progresând nașterea — această «Suvener-cunoaștere» a veșniciei în timp, — până când într'un moment de unire spirituală prin iubire desăvârșită Hristos s'a născut în Isus (148). Trebuie să mărturisim însă că artificiile — cu forță de adevăr pentru autor — pe care le folosește (din apocrifele: De nativitate Mariae, *πιστις Σοφία* etc. scoate ideea că Sofia, înțelepciunea cea necreată, s'a unit cu el

perfect, când ca soție, când ca soră, când ca mamă — după cum relatează apocrifele agrafe — și din această unire a principiului feminin cu cel masculin a reeșit Hristos) nu reușesc să ne mulțumească în gradul în care mulțumește ideea kenozei lui Bulgakov, care ne redă mai real și mai viu actualizarea autoconștiinței Mesianice în Hristos.

Ori cum — vom mai reveni asupra cărții la apariția volumului al II-lea — cartea lui Merejkovski însemnează o încercare interesantă în cercetarea

«intimă» a vieții lui Isus, arătând și ea, în felul ei, cât de superficiale sunt metodele scolastice și critice. Scrisă în formă de meditații scurte, dar cu trimiteri bogate la bibliografia dela urmă, ea te face să adâncești multe laturi din viața ascunsă — par'că tot mai ascunsă și mai necunoscută cu cât o citești mai mult — a Mântuitorului și va îndemna la un nou gen de scris teologic menit să aducă mai multă adâncire și prospețime în viața creștină a lumii.

T. Bodogae

Scoala hirotonirii

Înălțimile spirituale, fecunde totdeauna prin întâlnirea ce se face acolo cu ajutorul divin, cer sufletului o mai radicală abnegație, un mai mare efort de depășire a cotidianului și o înfrânare asiduă. Sunt, dealfel, asemănătoare cu înălțimile naturii, cari se lasă mai greu savurate în toată suveranitatea lor și cer călătorului privirea încordată spre țința supremă. Ele pun stăpânire în acel moment pe întreg sufletul, îl scot din alte preocupări mărunte, și-i concentrează pe culmea predomnăntă. Cât de amărât pleacă excursiionistul care, fie din slăbiciunea lui fie din lipsa călăuzei, și-a irosit puterile fără să ajungă treapta ultimă a muntelui.

Cu asemenea urcuș se aseamănă pregătirea sufletescă pentru primirea tainelor.

Toate tainele creștine cer o anumită înălțime spirituală, pentru că numai într'un astfel de climat împreunarea divinului cu umanul transfigurează natura omenească în mod sesizabil. Numai astfel după taină se poate simți «omul nou», «făptura nouă».

De aceea biserica noastră are pentru aproape fiecare taină un timp de pregătire pentru cele dumnezeiești.

În acest loc vom creșta câteva gânduri despre pregătirea pentru taina preoției.

Această pregătire are cea mai lungă durată.

«Din pântecel maicei tale te-am sfințit» (Ieremia 1 v. 5). Trebuie să fie prin irtmare pentru preotul desăvârșit mai întâi o chemare la această treaptă. Conștiința chemării de mai înainte impune răspunderi mai mari în fața lui Dumnezeu. Această chemare, din care izvorește ca din ceva cauzal răspunde-

rea pentru orice pas și atitudine în viață, este sâmburele pregătirii pentru preoție. Ea încolțește sub ploaia binecuvântată a cucerniciei și credinții din familie, crește sub supravegherea dascălilor creștini, formează coroană prin învățarea și mai ales prin însușirea dumnezeieștilor învățături în anii sortiți pentru acest studiu, dar rodește abia în întâlnirile cât mai dese cu Dumnezeu prin rugăciune.

Viața preotului trebuie să se dapene întregă într'o rugăciune continuă, fără de care el rămâne gol și fără îndemn lăuntric în acțiunile lui. Sunt totuși momente în viața preotului în care rugăciunea se cere mai ferbinte, mai cu căldură. Un astfel de moment e cel din pragul hirotonirii.

Cum nu se va ruga să fie învrednicit de puterea de a «lega și deslega», de-a purta în mâni, ca Preacurata Fecioară odinioară, trupul Domnului, de-a liturghisi împreună cu cetele îngerești.

Acest exercițiu spiritual pe care mai marii bisericii cu bună pricepere l-au rânduit în anii din urmă înaintea hirotonirii, lasă adânc în sufletul celui ce o adevărat simte puterea tainei. Nu atât la partea practică, de-o reală și covârșitoare importanță în viața de preot, cât mai ales asupra duhovnițești pregătiri a viitorilor preoți, se gândește cel ce scrie.

Cred că nu se poate da o denunțare mai adecvată acestui interval de 14 zile decât:

Timp de rugăciune.

«Rugați-vă ca să nu cădeți în ispită» (Mat. 26, 41), a fost cuvântul Mântuitorului către Apostoli în Ghetsimani. S'a scris mult și se va mai scrie despre rostul rugăciunii în viața preotului. Cuvântul nu prinde până când cel chemat

«să se roage pentru toți» nu o simte dela început ca o necesitate organică, ca o hrană zilnică.

De aici trebuie înfrățit cu rugăciunea, ale cărei cereri nu se mărginesc la persoana lui și nici numai la ai săi, ci la toți cei încredințați lui spre păstorire, ale căror nepredunțați suftești cunoscându-le imploră harul dumnezeesc să le întărească. Toate calitățile preotului pot fi interpretate, de oamenii de rea credință, în mod greșit, — curajul e luat ca prea mare îndrăzneală, modestia ca lașitate etc., — singură aceasta, de a fi om al rugăciunii, lasă fără cuvânt de învinuire pe toți.

Fierul se lipește mai bine cu cât e mai cald, darul se simte mai puternic când primitorul se topește în rugăciune. «Când sunt mai slab, atunci sunt mai tare» prin rugăciune. E adevărat că această însușire nu se poate forma în acest timp scurt, dar ea se poate întări și crește în așa măsură în fața primirii tainei, încât din simțirea ei supremă se poate pleca cu iubirea ei în toată viața. În unele locuri creștinii buni duc la Sf. Pași cu multă grijă luminarea din noaptea invierii până la case, ca întreg anul să trăiască sub lumina adevărului Invierii.

Pentru simțirea schimbării radicale, asemănătoare cu a Apostolilor după Invierie, pentru simțirea unor puteri noi cari însoțesc întreaga viața, trebuie simțit în fața altarului fiorul dumnezeesc al rugăciunii și păstrat cu multă luare aminte în viață.

Timp de convertire.

Pe paginile Scripturii sunt multe locuri din cari se poate contura chipul adevăratului preot, care să servească de model în viață. Mântuitorul însuși înainte de a porni la propovăduire, a dat pilda pregătirii în post și rugăciune precum și a înfrângerii tuturor ispitelor venite dela cel rău. Sfinții Apostoli au fost pregătiți treptat de «Invățătorii» lor până la încredințarea misiunii sfinte. O pregătire deosebită a avut apostolul Pavel. Timpul acesta de două săptămâni trebuie să însemne în viața preotului ce a însemnat drumul Damascului pentru Pavel. Convertire, intrare în viață nouă, slujire cu toate puterile lui Dumnezeu, încredințarea în ajutorul divin, subordonarea tuturor intereselor personale aceluia de a fi slujitor al lui Dumnezeu.

Examenul înfrânării.

Pregătirea dinainte de hirotonire mai constă încă din un examen de înfrânare. Este primul în viața de preot și de felul cum este trecut el, să știe

* FOIȘOARA *

Problema cauzalității în argumentul cosmologic

Izidor Todoran: *Problema cauzalității în argumentul cosmologic*, Cluj, 1935, VIII, 206 pag. Prețul?

Muncă de multă migală filosofică și originală înfățișare a problemei, lucrarea recent apărută a dlui I. Todoran, ne impune un moment de cercetare și de fundamentare a acestui punct atât de nevălialic în osatura cunoașterii noastre raționale despre Dumnezeu. Într'adevăr ceea ce s'a scris la noi până acum în această materie (V. Găină: *Argumentul cosmologic-teologic* pentru existența lui Dumnezeu, N. Rădulescu: *Cauzalitatea din punct de vedere al valorii cunoașterii etc.*) este departe de a ne lămurii pe deplin sau măcar a ne da răspunsul la multe atacuri pe care cercetătorii mai noi le îndreaptă asupra cunoașterii raționale în materie de teologie. Cauzalitatea a fost socotită până de curând, chiar de către teologi și filosofi, ca un principiu al rațiunii și de aceea când a venit filosofia criticistă a lui Kant, care nega valoarea cunoașterii lucrului în sine — s'a rămas fără răspuns la această

importantă problemă. Dacă legea cauzalității — în virtutea căreia, se zicea: orice există, își are o cauză — este numai o categorie a rațiunii noastre, nu și a realității, pe care în sine n'o putem cunoaște, atunci n'are nici o valoare toată cunoștința noastră în genere și în deosebi știința noastră despre Dumnezeu și lumea spirituală. Ori iată că studiul dlui Todoran ne impune dela început această observație, că principiul cauzalității nu-i numai o idee, ci îl considerăm ca depășind sfera logicii și aparținând lucrurilor, cu alte cuvinte îi dăm o valoare reală și orce schimbare și devenire le explicăm prin acțiunea uneia ori unor cauze (pg. 14), fiindcă numai astfel sunt valabile cunoștințele noastre. Dar cum ajunge Dsa la concluzia acestei armonii dintre datele realității și dintre legile rațiunii? Și atunci cum ajunge de poate face din cauzalitate și un argument pentru existența lui Dumnezeu? Cu alte cuvinte să vedem planul lucrării (și deci cuprinsul cărții).

Dupăce luminează unele noțiuni preliminare (cauzalitate, principiu și lege a cauzalității, principiul rațiunii suficiente și al cauzalității etc.) cu care operează apoi în stringență logică de dialectică, Dsa tratează în cap. II despre istoric principiului cauzalității, pentru a scoate — și combat — în același timp — păreri greșite enunțate în decursul timpului despre prin-

ciplul cauzalității. În deosebi se reține asupra empirismului (30—46) care nega existența și valoarea unei alte cunoașteri decât cea întemeiată pe datele experienței, apoi asupra raționalismului (46—56) care, spre deosebire de empirism, admite numai existența lumii ideale, produse de rațiune.

Al III-lea capitol îl formează „cauzalitatea în mentalitatea primitivă” (57—80) în care stabilește, bazat pe date antropologice și etnologice furnizate în parte de istoria religiunilor, că structura și funcțiunea rațiunii omenești a fost și este una și aceeași la toate popoarele și în toate timpurile. Aceasta în contra părerii susținute în timpul din urmă de sociologii francezi E. Durkheim și Lévy-Bruhl, cari admit o diferență structurală și de bază între mentalitatea popoarelor primitive și a noastră, pe motivul așa numitului „prelogism mistic”, potrivit căruia popoarelor primitive le-ar lipsi din facultate de judecată principiul contradicției, și ar fi stăpânite de legea participației (obiectele și ființele sunt pentru noi ele înșiși, iar pentru ele altceva: totemurile, fetișurile etc.). De fapt din puținul material ce-l posedăm asupra mentalității primitivilor, după o bună judecată ajungem la concluzia unității cu noi a rațiunii lor.

Problema existenței și cunoașterii lumii obiective (81—91), ca premisă neapărat necesară în problemă, e tratată mai pe

scurt dar concis și stringent. În adevăr, datele experienței și mai ales intuiția personală ne conving — contra exagerării idealismului — despre existența sigură a unei lumii obiective raționale.

Capitolul central din operă îl formează „fundamentarea principiului cauzalității” (92—132). Dar aici rezidă și toată greutatea problemei. Calea inductivă, deductivă și fenomenologică pentru fundamentarea principiului cauzalității nu satisface pe deplin, întrucât se întâlnesc o mulțime de dificultăți: se ia particularul — după cazuri — în locul universalului, (inducție) etc., de aceea singur principiul rațiunii suficiente și al cauzalității cu premisa „în capacitatea rațiunii de a cunoaște, atât lumea fenomenală cât și cea noumenală, cât și pe convingerea în structura rațională a realității: premise cari nu pot fi înălțurate din conștiința și știința omenească” numai acestea ne dau siguranța cunoașterii (131). De aceea principiul cauzalității și al rațiunii suficiente se sprijină nu atât pe evidență, cât mai ales pe necesitatea lor, întrucât sunt „cerințe necesare ale științei și gândirii omenești în genere” (132). „Dacă n'ar exista o rațiune suficientă, care să explice lucrul, acesta ar rămânea deapururi ceva lipsit de orce înțeles pentru rațiune, o expresie a lipsei totale de raționalitate. Orce existență trebuie să-și aibă o rațiune suficientă de a fi

D'a capo...

Fără îndoială, cele mai monotone ființe de pe lume viețuiesc în rurala colonie papistașă dela Blaj. Inzadar ai aștepta să fășnească din făptura lor, vreedată, o idee, o formă nouă, o armonie de sunete surprinzătoare. Trebuie să fie foarte plictisit și Vaticanul de această jalnică reprezentanță a lui pentru România.

Repertoriul lor se compune dintr-o singură arie, care se târâște tânguitor și insinuant în văzduhul a toate primitor. E un bocet de bălcu, fără lacrimi și fără simțire, pentru că e prea mult reperat, prea tezig și prea viclean, prea se străvede în umflătele lui accentuate de jale pur vocală intenția falsului olog de-a înșela inimile miloase ale trecătorilor naivi.

„Unirea” reia număr de număr, în articolul de fond, aceleași învechite lamentațiuni împotriva bisericii ortodoxe și a statului român. Cine să aibă răbdarea să rămână cu ea la acest etern colocviu pe aceeaș temă? Doar nu ne-am urât cu viața. Și apoi avem alte lucruri mai importante de desbătut în coloanele ziarului, decât să ne potrivim vanității sectare a tipăriturii blăjene care vrea, vezi Doamne, să atragă, cu veșnicile ei tânguiuri, atențiunea lumii asupra minusculei existențe a uniației.

Cerem scuze cetitorilor noștri și pentru cazurile rari când mai învred-

dacă preotul poate pune strajă și zid de întărire sieși contra ispitelor. Sunt multe privațiunile cerute preoției, și trăirea lor este de cel mai mare ajutor în pastorație. Viața preotului este evanghelia poporului, e un adevăr mult cerut de vreme.

Prin urmare dacă nici în acest timp nu se sapă în stâncă până se dă de isvorul vieții curate, când se va mai face acest lucru? Iar dacă nu este isvor și căldură, de unde se vor adăpa și încălzi de viață religioasă credincioșii? Căci suntem datori să dăm viață religioasă și curată credincioșilor prin viața noastră, tot așa cum suntem datori să săvârșim sfintele taine.

— Dă, Doamne, ca toți cei ce ne pregătim pentru chemarea preoției, să simțim, în fața dumnezeescului foc aducător de daruri, clipa întâlnirii cu Tine, și renăscuți să putem sluji «ale Tale, dintru ale Tale»... în toată viața.

Diacon V. Coman

nicim goalele tânguiuri ale tipăriturii blăjene de câte un scurt răspuns, chelțuind spațiul scump al ziarului.

De câteva săptămâni mica romă fierbe de ură împotriva locuitorilor din Valea Lungă cari au trecut în masă la ortodoxie. După ce toate tunurile de calibru, trimise asupra caselor pașnicilor locuitori, s'au întors rușinate „la domiciliu” pentru că în loc de ghiulele veritabile au vrut să puște cu zeama cea mai tare a roadelor pământului, s'au pornit să bubuie lamantabil din catedrala din Blaj și din birourile capitlului și ale prefectului. Din catedrală cu zăpăcite strigăte de alarmă că au ajuns „păgânii la porțile Blajului”, iar din birourile eclesiastice și județene cu combinații, șicane și înscenări iezuite.

Precum se vede, tot cu „cuvântul lui Dumnezeu” și cu „armele adevărului”, cu aceleași arme cu cari au lucrat, cum se laudă „Unirea”, la Tău, Arpaș și Icland, hirotonisind de preoți pe cei neprimiți la hirotonie în Sibiu și amestecându-se între oamenii iritați la ocaziile de alegeri de preot.

Năcazul cel mare al iezuitorilor tânguitori se revarsă iarăși și iarăși împotriva statului român căruia îi imputa mereu marea „crimă” că numește în localitățile unite și învățători și funcționari ortodocși, ascultând de imperativul național al unificării sufletești. Marele vinovat e statul român care a numit în județul Ciuc „județ cu marea majoritate catolică peste 170 învățători ortodocși și numai 27 uniți”. Pe dumnealor din Blaj, apărătorii statului catolic, nu-i arde de înălțarea spiritului românesc într'un județ maghiarizat, ci de micile lor interese sectare cari sunt net separate de interesele românismului.

Dar statul român făcut din lacrimile, din suferințele și din sângele atâtor generații de înaintași ca să ne fie înșfârșit adăpost și casă a noastră, de aceea a luat ființă ca să promoveze interesele sectare ale unor habotnici ciraci ai Vaticanului? Statul modern și-a găsit legătura organică cu comunitatea de sânge și suflet care este națiunea. Statul este organ politic al națiunii, promovatorului ei pe toate terrenele. Interesele statului se identifică cu interesele totalitare ale națiunii.

Statul nu poate face deosebire între români când îi numește în posturile sale.

adece nu trebuie să rămână inexplicabilă, — spune filosoful german Sawicki* (131). Aceasta și din alt motiv: raționalitatea existenței și a lumii în genere e o premisă bazată pe un act de credință (Vertrauen) fără de care nu-i posibil nici progresul, nici viața morală a omenirii. Dar atunci nu dăm acestui argument — singurul care rămâne în schimb neînvințibilă această „siguranță naturală” cum o numește autorul (132) această „necesitate de a fi așa, neputând fi altfel”, întrucât așa e structurată cunoștința noastră conformă cu realizarea și are în zona cea mai adâncă un ce impenetrabil pentru orice încercări de sesizare. Și atunci nu e acest insesizabil credința, baza spirituală a orce creație din lume? Și atunci nu se pune la baza filosofiei temelii iraționalului? iată o întrebare pe care o lămurește autorul în cap. VI: „rațional și irațional în cunoașterea religioasă” (133—152).

Dacă există o bază rațională a existenței și a cunoașterii lumii obiective și dacă valoarea principiului causalității în felul cum s'a fundamentat e nesdruncată,

atunci mai trebuie învinsă numai o greutate pentru a se putea bine argumenta existența lui Dumnezeu: să se dovedească posibilitatea și valoarea cunoașterii raționale alături de cea irațională sau intuitiv mistică în domeniul religios și noumenal. Două curente stau împotriva acestei posibilități: iraționalismul lui R. Otto și intuționismul lui H. Bergson, cari cred că numai pe cale arățională, fluidică, directă, iar nu discursiv, se ajunge la o cunoaștere a suprafenomenalului, a divinului. Pentru ei cunoașterea e mai curând divinație, sesizare directă a lumii. Dar se uită în aceste sisteme că religia nu-i sentiment pur de frică sau de dependență (Otto), nici conștințare personală prin intuiție cu marele tot încât se distruge caracterul individual al divinității și omului (Bergson), — ci religia având un a priori intim, mistic, neexplicabil în cuvinte, dar sesizabil și inteligibil, devine un fenomen înțeles — sigur nu pe deplin —, luminat de puterea rațiunii. Așa încât există și în religie element rațional pe lângă cel sentimental, după cum există și volițional, ea (religia) angajând întreaga personalitate a omului.

Rămâne acum de arătat cum e posibilă aplicarea principiului causalității în argumentarea existenței lui Dumnezeu, și aceasta e ușor când ne gândim că lumea e contingentă (ceea ce se poate ușor dovedi) și că dacă operăm asupra lumii con-

„Cifrele vorbesc și tăria lor n'o pot schimba veacurile”

Di Dr. Ioan Mafteiu, avocat în Sibiu, și-a luat nobila sarcină de a cerceta, din fir în păr, și a culge datele autentice din diferitele capitole ale bugetelor municipiului Sibiu în anii 1904—1918, pentru a constata subvențiile acordate de municipiu deosebitelor biserici și școale în cetatea Sibiului.

Biserica ortodoxă română și școala românească în municipiul Sibiu, în metropola culturii românești din Ardeal, s'au împărțit, din partea conducătorilor acestui municipiu, de un sprijin extrem de redus, — s'ar putea zice că „sprijinul” dat românilor din partea „Löblich-ului Magistrat” era mai mult o luare în răs.

Din cifrele alcătuite după minuțioase cercetări, dl Dr. I. Mafteiu ne arată, că biserica ortodoxă primea anual, în acei ani, câte 240 coroane, [aceeaș era și mărimea sumei date bisericii greco-catolice, deși ea are cu mult mai puțini credincioși], în vreme ce biserica săsească — biserica instărită! — primea anual sume dela 3511—5100 coroane. Biserica ortodoxă a primit astfel în 15 ani 3600 coroane, ear cea săsească 63.663 coroane. Sașii au încasat într'un singur an mai mult decât românii în 15 ani. —

Conform bugetelor, școala românească a primit dela consiliul municipal din Sibiu, în 15 ani, suma de 18 mii coroane; pe când școala săsească a fost dăruită, în acelaș timp, cu 462.614 coroane. „Școala de cizmari” încasă anual 600 coroane.

Până și „școala de moașe” primea 400 coroane, — adică mai mult decât cele 240 cor. ale bisericii ortodoxe.

Am reținut din icoana statistică cifrele acestea, care ni le pune la dispoziție dl Dr. I. Mafteiu, împreună cu următoarele încheeri:

„Cu toate nedreptățile suferite — scrie dl Dr. I. Mafteiu — înaintașii noștri, prin jertfele materiale aduse, au putut înălța, în cetatea suferințelor noastre culturale, catedrala de azi, care a fost sfințită înainte cu 30 de ani. Acest marel locaș de închinare a costat 770.000 cor. adunate prin valurile furtunoase ale timpurilor trecute dela toată suflarea românească. Municipiul Sibiu și 'n acest an, în 1906, a bugetat tot numai suma de 240 cor. pentru biserica ortodoxă...

„Cifrele vorbesc și tăria lor n'o pot schimba veacurile.

„Astăzi în România nouă, în țara liberă pe care au visat-o strămoșii noștri, — din cetatea Sibiului, din citadela ortodoxiei, gândul fiecărui bun român se îndreaptă spre memoria cetelor de muceșici, preoți și dascăli ai neamului, străjeri ai bisericii ortodoxe, cari au pățimit și au murit printre zidurile muceșicite ale fortăreței din Kuffstein-Tirol, Burgul din Viena, temnițele din Sibiu, cetatea din Deva, a Clujului și alte multe, pentru biserică și școală, și pentru generația de azi să poată trăi în legea și credința străbună.

„Dar vrednice de pomenire sânt și martirele ortodoxiei române din Colun, comună situată pe malul drept al Olutului, și cu ele dimpreună toate femeile române, care s'au jertfit pe altarul bisericii dreptmăritoare. Profesorul universitar și membru al Academiei Române, dl Dr. Silviu Dragomir, în memorabila sa lucrare „Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal”, ni le prezintă într'un mișcător tablou, arătând cum, în 21 Ianuarie 1760, zece țărance române ortodoxe din Colun, țărâte în piața Sibiului, fură, fără nici o vină, crunt bătute în vederea cetățenilor sași ai orașului.

„I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae din cetatea ortodoxiei și a culturii românești ardeleni, ca un profund cunoscător al tuturor dorințelor juste ale românilor pe teren bisericesc și școlar, va susținea și apăra și 'n viitor energetic, față de dușmanii văzuți și nevăzuți, dreptatea cauzei bisericii și a școlii noastre și prin ele înșasi cauza neamului românesc”.

Dr. Ioan Mafteiu
advocat.

În legătură cu viitorul buget al cultelor, dl ministru Al. Lapedatu a declarat, zilele trecute, unei delegațiuni trimise din partea Asociației generale a clerului ortodox român, că: ministerul cultelor va prezenta parlamentului, în această sesiune, proiectul de modificare art. 19, 21 și 31 din legea de organizare bisericească, în sensul dorit de preoțime și încuviințat de congresul național bisericesc: îndreptățirea integrală la salarizarea de stat, a tuturor parohiilor care nu au venituri proprii; salariile bugetare vor fi readuse la normal, adică nu vor mai fi grevate de curbe „speciale” și nu se vor mai scădea din ele venitele epitrahilului, pământurilor și caselor parohiale.

C. preoți să stea
în fruntea mișcării
Oastea Domnului

Puterea rugăciunii și a credinței

Era într'o Duminecă de toamnă, pe la sfârșitul sfinteii liturghii. Mă pregăteam pentru cetirea rugăciunii amvonului, când intră în altar Simionu Haidului, un evlavios creștin. Pași spre mine sfios și tremurând. M'am oprit un moment cu fața spre creștinii din biserică. Simionu Haidului profită de ocazie, se apleacă la urechea mea, îndoit ca rupt de mijloc, și din glasul lui, înecat prinsei șoaptele: „Ana mea e pe ducă, părinte. Fie-ți milă, n'o lăsa să treacă din lume fără sfintele răgăciuni”.

Am trecut pragul ușilor împărătești și, cu gândul la muribunda fără mângăere duhovnicească, — am spus rugăciunea și câteva minute sfârșind sfânta slujbă m'am grăbit spre ieșire, printre creștinii cari se strecurau încet prin ușa bisericii.

Străngeam cartea de rugăciuni sub brațul drept, cu gândul de-a ajunge înainte de un sfârșit fatal.

La o cotitură a uliței care ducea la casa bolnavei, întâlnesc pe Simionu Haidului, plângând. Se opri înaintea mea și privindu-mă cu adâncă durere, spuse: „Acum' îi țin lumina, părinte”...

Poate că Simionu Haidului a mai spus și alte cuvinte, dar nu le-am mai auzit. Ca împins de-o putere nevăzută, am pornit înainte și în câteva clipe intrai în casă.

Domnul mândrilor le stă împotriva,
ear celor smeriți le dă dar.

Cei înțelepți vor moșteni mărirea,
ear cei necredincioși au înălțat ocară.

Pilde 3, 34, 35.

Probleme-Recensii-Comentarii

Ne trebuie case parohiale în toate parohiile. — Parohia ortodoxă a comunei Hăpria, din protopopiatul Sebeșului, județul Alba, este materialicește una dintre cele mai sărace ale protopopiatului, având abea 400 de credincioși.

În vederea zidirii casei parohiale în amintea comunei, s'a colectat prin străduințele nobile ale preoțimii din acel protopopiat, condus de părintele protopop Dr. Vasile Oana, suma de 8064 lei.

Epitropia bisericii ortodoxe din Hăpria a mai primit, pe lângă suma aceasta, ca semn de solidaritate între preoțimea noastră, — 4251 lei încasați până acum dela parohiile mai instărite ale arhiepiscopiei noastre, al cărei Consiliu arhiepiscopesc a aprobat, adunarea de ajutoare în parohii pentru zidirea casei parohiale din acea comună.

În acelaș scop au mai dăruit: Prefectura județului Alba, prin binevoitoarea mijlocire a dlui prefect județean Dr. Simeon Vulcu, un ajutor din material de construcție, de valoarea de 7000 lei; Banca de asigurare „Prima Ardeleană” a donat 500 lei.

Oficiul parohial ortodox român din Hăpria, în înțelegere cu consiliul parohial, aduce vii mulțumiri tuturor generoșilor dăruitorilor, prin al căror ajutor, parohia acestuia a fost învrednicită să-și vadă azi sub acoperiș casa parohială. *Coresp.*

„Viața Ilustrată.” — A apărut numărul pe Februar al revistei sibiene, „Viața Ilustrată”, în acelaș duh distins și disciplinat ca și numerele sale precedente.

Publicația, din centrul mitropoliei Ardealului, dovedește, cu fiecare număr nou, că și în provincie se pot realiza plăsmuiri de seamă culturale și artistice.

Echilibrată și lipsită de nota exagerării și a senzaționalului inutil, revista, de sub auspiciile FOR-ului, își urmează regulata apariție; — de dorit ar fi ca și contribuția abonaților săi să urmeze aceeaș dreaptă linie și să nu aștepte sfârșitul de an pentru achitarea abonamentului așa de modest.

Ana Haidului, pe un păcel de scânduri din apropierea ușei, își dete ultima suflare sub tremurul auriu al flăcării de luminare.

Părea într'adevăr moartă.

Ce să fac? Să plec fără să spun un cuvânt? fără să rostesc o sfântă rugăciune? Și... ce rugăciune să rostesc... pentru vii, sau pentru morți?

Toți din jurul morții mă priveau cu ochi întrebători. În acele momente se apropie de mine soțul îndurerat și îmi zise în auzul tuturor: „Roagă-te, părinte, pentru sufletul ei bun!”

Am deschis cartea la slujba sfântului Maslu și am început a ceti cu glas înalt prima rugăciune: „Doftorul sufletelor și al trupurilor...” Urmă pe rând a doua și a treia rugăciune...

Nu cred să mă mai fi rugat vreodată cu atâta putere de credință ca în acele clipe. Nici nu-mi pot da seama, cât a durat ruga sfântă. Știu un singur lucru, — pe care îl mărturisește cu multă bucurie și azi Simionu Haidului și toți cei cari au asistat la acea rugă sfântă. Știu, că Ana s'a deșteptat din somnul morții și mi-a spus următoarele: „Ți-am auzit cum s'a sălășluit în trupul meu înghețat ceva cald și dulce. Când am deschis ochii, am întâlnit privirea Sfintei tale plină de bunătate și credință...”

Au mântuit-o pe Ana Haidului rugăciunea mea și credința ei? — Asta o știe Celce da putere de viață neputincioșilor și ridică dela pământ pe cei căzuți...

Pr. A. Marcoviciu

Numărul de față, al revistei de familie, conține numeroase articole și cronici scrise de unii dintre cei mai înzestrați cărturari ai culturii românești. Numărul viitor, pentru Martie, va fi închinat gingașei scriitoare Maria Cunțan, de curând decedată.

Vești din săcuime. — Am scris și anul trecut despre progresul ce-l fac credincioșii noștri ortodocși din Belini, protopopiatul Sf. Georghe, conduși de părintele N. Belea și soția sa. Se vede că părintele n'a făcut un gram de viață din a-și jerfi tinerețele sale și ale familiei, în mijlocul poporului săcuiesc. Tactica și planul de activitate al acestui păstor vrednic au atras în timpul din urmă atenția autorităților civile și bisericești.

Mai recent, în ziua de 25 Decembrie 1935, casa culturală ortodoxă, cu concursul Reuniunii femeilor de sus, prezidiul dnei Minodora Belea, a dat un program religios-cultural compus din: coruri (colinzi), poezii religioase, monologuri și piesa de teatru „Arvinți și Pepelea”. Corul celor două societăți culturale a fost condus cu multă dibăcie de dna Minodora Belea.

Inchipuți-vă, în rolurile lui Arvinți și Pepelea, pe doi țărani, cari abia îngână câteva cuvinte românești. Și cu toate aceste, rolurile au fost interpretate ireproșabil. Ceice au instruit poporul pentru manifestare, știu prea bine cât este de greu acest lucru. Prin urmare, nu este greu de imaginat munca părintelui Belea cu elemente, căroră trebue să le traduca mai întâi în ungurește cuvânt de cuvânt și apoi cu accentul să-și treacă vremea măcar o săptămână.

După program au urmat dansuri naționale, în ciuda celor ce nu ne pot vedea nici acum, după ce se hrănesc la masa statului român care bine de 17 ani. Nu este lucru nici ușor, nici de toate zilele, ca în timp așa de scurt, să îngropi haina săcuiescă de pe român și s'o înlocuiești cu portul românesc care este fără pereche în arta cusăturilor. Atât corul, cât și tinerii din dansurile naționale, au fost îmbrăcați în costume românești.

Dansurile au fost instruite de dra învățătoare Maria Păcurariu, unica din cei 8 învățători de stat din Belini, care ia parte activă în cadrele societăților culturale bisericești. — *Spectator.*

Convocare

On. membri ai Societății române de înmormântare se adună la 31 Dec. 1935, aprobarea lor și descărcarea direcțiunii și a comitetului pentru gestiunea anului 1935; la 9 Februarie 1936 la ora 11-30 în sala festivă a Reuniunii culturale și naționale a meseriașilor români (str. Brukental 17) cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul general despre activitatea societății în 1935;
2. Prezentarea bilanțului și a inventarului încheiate la 31 Dec. 1935, aprobarea lor și descărcarea direcțiunii și a comitetului pentru gestiunea anului 1935;
3. Proiectul de buget pe anul 1936;
4. Alegerea unui membru în comitet și a comisiei censorilor;
5. Hotărâre asupra propunerilor cuprinse în raportul general.

Sibiu, la 30 Ianuarie 1936.

Prof. Timotei Popovici
președinte

Publicație de licitare

Consiliul parohial din com. Băraștii Hațegului, publică licitație pentru edificarea bisericii din localitate, pe data de 20 Februarie 1936, ora 11 a. m. la oficiul parohial din localitate.

Planul și devizul stă la dispoziția celor interesați tot la oficiul parohial ort. rom. în orice zi dela data enunțării.

Băraștii Hațegului, 21 Ian. 1936.

Reprezentantul Cons. parohial

Pr. Pompiliu Bobeșiu
paroh

INFORMAȚIUNI

Nou vicar în Patriarhia României. P. S. Arhieru Grigore Leu, vicarul dela Iași, a acceptat să ocupe postul vacant de al doilea vicar al Patriarhiei. Prea Sfînția Sa este cunoscut ca unul dintre destoinicii și evlavioșii muncitori ai sfinței noastre Biserici.

Hirotoniri. Au fost hirotoniți întru presbiteri următorii clerici: Vasile Coman pentru parohia Șirnea (Bran); Iosif Țint pentru Nădăștia de sus (Hunedoara); George Bordean pentru Jibărt (Cohalm); Marcu Budac pentru Glâmbou (Avrig); Miloniu Furdui pentru Teiu (Dobra); Aurel Uria pentru Mărgineni (Olt) și George Șerb pentru Jina (Mercurea).

Alegere de paroh. Duminecă, 26 Ianuar c., s'a făcut alegerea de paroh în Petrița Regele Ferdinand I, rămasă vacantă în urma trecerii la cele eterne a regretatului pâr. Seb. Ciocan. Alegerea a fost condusă de protopopul tractual, P. C. Pr. I. Duma, și a decurs în deplină ordine. Majoritatea voturilor a intrunit-o C. Sa preotul Petru Fanu, profesor de religie la liceul de băieți din Petroșani, — care a și fost proclamat ales.

Donațiuni. Oficiul parohial ortodox român din parohia Șoard, protopopiatul Sighișoara, aduce călduroase mulțumiri vrednicilor donator, alături în America, Nicolae Lăpedatu, care în mai multe rânduri a făcut donațiuni pentru biserica noastră, iar acum a comandat tot pentru această biserică doi prapori, cu 6000 (șase mii) lei. Praporii s'au sfințit Duminecă în 26 I. c., de față fiind familia donatorului și alți mulți credincioși, rugând cu toții pe bunul Dumnezeu să dea sănătate și putere generosului donator. — Pr. Ioan Dan.

Faptă laudabilă. Corul societății „Sf. Gheorghe” a tineretului din parohia Geoagiu-Joseni, sub conducerea elevului de liceu Mircea Glodeanu, din prilejul sfințelilor sărbători ale Nașterii Domnului a pregătit un concert de colinde, delectând pe bunii noștri creștini. Venitul material realizat cu această ocazie, în suma de Lei 8000 (optmii), a fost trimis centralei Crucii Roșii București, pentru ajutorarea copiilor înfomețați din Basarabia. Fapta corului merită toată lauda. *Coresp.*

Gruparea sibiiană „Thesis” a dat Duminecă o șezătoare literară în sala mare a județului Sibiu, la care a participat public numeros din localitate, în frunte cu I. P. Sfințitul mitropolit Nicolae. Dl profesor Dr. V. Papilian din Cluj a conferențiat, frumos și interesant, despre: Scriitorii și publicul cititor ardelenesc, insistând asupra ideilor manifestate în lucrările de astăzi ale scriitorilor din Ardeal și asupra înrăuririi lor în masa cititorilor. După aceasta au citit, pe rând, din scrierile lor mai mulți reprezentanți ai revistelor literare ardelenesti.

Act de mulțămire. Oficiul parohial ortodox din Mohu exprimă și pe această ocazie mulțumirile consiliului parohial dl. I. Floașiu, parlamentar și mare proprietar din Sibiu, pentru darul oferit bisericii noastre în sumă de Lei 10.500 în scopul procurării unei sobe de teracotă, care s'a așezat în sfântul lăcaș. — Preot Victor Slăvescu-Mohu.

Act de mulțămire. Din partea oficiului parohial ortodox român din Lovnic, protopopiatul Cohalmului, se aduc călduroase mulțumiri dănicilor credincioși din această parohie: Gheorghe Vonța, Rupa Ciociu și Ioan Căzu, cari în preția Bobotezei au dăruit pe seama sf. bisericii din loc daruri însemnate. Primul a dăruit un rând complet de odăjdii preoțești, în valoare de 5000 lei; al doilea a dăruit un chivot de lemn și un epitaf, ambele frumos pictate, în valoare de 2200 lei; iar al treilea a dăruit 560 lei, pentru aurirea unui potir uzat. Mulțumindu-le dorim ca fapta acestor oameni adânc credincioși să fie puternic îndemn vrednic de urmat de către toți cei cu prindere de mână. Dumnezeu, să le răsplătească fapta cu spor bun întru toate. — Pr. I. Florea.

Societatea națională de Cruce Roșie, filiala Sibiu, convoacă adunarea generală pentru ziua de Duminecă 2 Februar ora 11 a. m. în sala de ședințe a „Astei”. După darea de seamă a comitetului de direcție al filialei și după raportul financiar și bilanțul pe anul expirat, se va face alegerea unui nou comitet pe termen de 4 ani.

Din viața comunității bisericești a sașilor sibiieni. Conform datelor publicate de curând, în revista bisericească din

Sibiu, Kirchliche Blätter, la concetățenii noștri sași din Sibiu au fost în anul trecut 280 botezuri (cu 2 mai multe decât în 1934); cazuri de moarte 244 (cu 14 mai multe decât în anul precedent); 138 cununii (cu 23 mai puține decât în 1934), dintre care 35 de cununii s'au făcut între persoane de alte confesiuni (cu 2 mai multe decât în 1934); au intrat între enoriașii bisericii sășești din Sibiu 30 persoane, au ieșit din sinul acelei biserici 36. Numărul sufletelor care aparțin comunității bisericești din Sibiu, se cifrează cu 17.143 localnici stabili și 2000 cari n'au locuință statonică în oraș, în total 19.149, cu 107 mai puțini decât în 1934. Donațiunile făcute bisericii în 1935 au fost destul de însemnate, și anume: 1.212.522 lei, cu aproape 280 mii lei mai mult decât în anul precedent. Ca taxe școlare și bisericești s'a încasat în 1935 suma de 6.660.922 lei.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 2 Februar 1936, va predica părintele Gh. Secaș.

Duminecă, în 2 Februar 1936, ora 6 seara, va conferența, în sala mare a județului Sibiu, în seria obișnuitelor prelegeri, dl Dr. Liviu Rusu, conferențiar al universității clujene, despre: Trei contemporani: Göthe, Napoleon și Beethoven.

Poșta redacțiunii

Pr. I. P. în V. Articole și informații, privitoare la activitatea tot mai conștientă a preoțimii, sânt fîrește binevenite totdeauna. Cele trimise se vor utiliza.

Pr. S. S. B.: Sosită prea târziu. Primisem deja alta.

Nr. 341—935 prot.

(1) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei nou înființate de clasa I-a Sibiu-Inf. II (Lazaret), protopopiatul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție a acestuia în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Stola obișnuită în parohie.
3. Parohia va zidi casă parohială corespunzătoare.

Cererea de concurs, împreună cu actele necesare și cu incuviințarea P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc — se vor înainta în termen oficiului protopopesc al Sibiului.

Concurenții se vor prezenta cu autorizația oficiului protopopesc, într'o Duminecă sau sârbătoare, în parohie.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înțelegere cu consiliul parohial Sibiu, la 24 Noemvrie 1935.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 82—936

(2) 2—3

Concurs

La ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 12.149—935 Bis. publicăm concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa II-a Galați.

Venitele sunt următoarele:

1. Salar dela stat.
2. Sesiunea parohială 5 jug. în hotarul comunei Galați.
3. Stola usitată.

Cererea de concurs cu toate documentele necesare și cu autorizația dela Ven. Consiliu arhiepiscopesc, de a concura, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Făgăraș; ear concurenții se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sârbătoare, cu observarea regulamentului, spre a face cunoștința cu poporul ortodox român.

Oficiul protopopesc ortodox român Făgăraș, în înțelegere cu consiliul parohial din Galați.

Făgăraș, 16 Ianuar 1936.

Oficiul protopopesc:

Nicolae Borzea
protopop.

Cereți, dela Librăria Arhidiecezană Sibiu, cartea acum apărută:

ISTORIA BISERICII și a vieții religioase a românilor din Transilvania, — lucrare datorită distinsului scriitor și istoric Ștefan Metes.

Intellectualii noștri, preoți și mirenii, precum și bibliotecile populare, au prilej de-a procura această prețioasă carte ce li se recomandă cu toată căldura.